

Народ
кажа...

Альбо повен двор,
альбо корань вон

Малюнак Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ — 74844,

індывiдуальны льготны
(для жыхароў
сельскай мясцовасці:
райцэнтры і населеныя
пункты раёнаў) — 01380;

ВЕДАМАСНЫ — 748442,

ведамасны льготны
(для ўстаноў Міністэрства
культуры, Міністэрства
адукацыі) — 01381.

Самыя вострыя
прыпеўкі —
у «Вожыку»!

**ПАДПІСКА НА ІІ ПАЎГОДДЗЕ
2014 ГОДА**

Падпіска на 1 месяц каштуе:
індэкс 74844, цана 23300 рублёў,
ідэкс 01380, цана 18600 рублёў,
індэкс 748442, цана 63200 рублёў,
індэкс 01381, цана 49800 рублёў.

9 770132 595002 14009

Падпіска
можна ў любым аддзяленні
сувязі РУП «Белпошта»,
у кіёсках РУП «Белсаюздрук».
А яшчэ — па інтэрнэце
(з дапамогай пластыкавых
электронных картак,
электронных грошай)
ці праз аўтаматызаваную сістэму
Адзінай разлікова-інфармацыйнай
прасторы (АРИП).

ISSN 0132-5957

ВОЖЫК

Часопіс сатыры і гумару

№ 9 (верасень)

2014

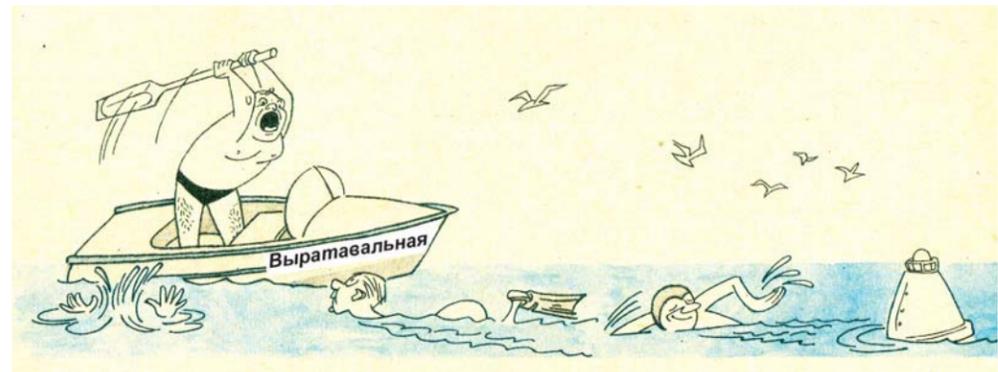
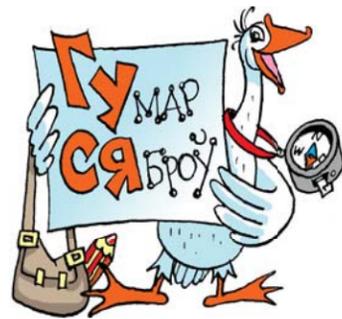
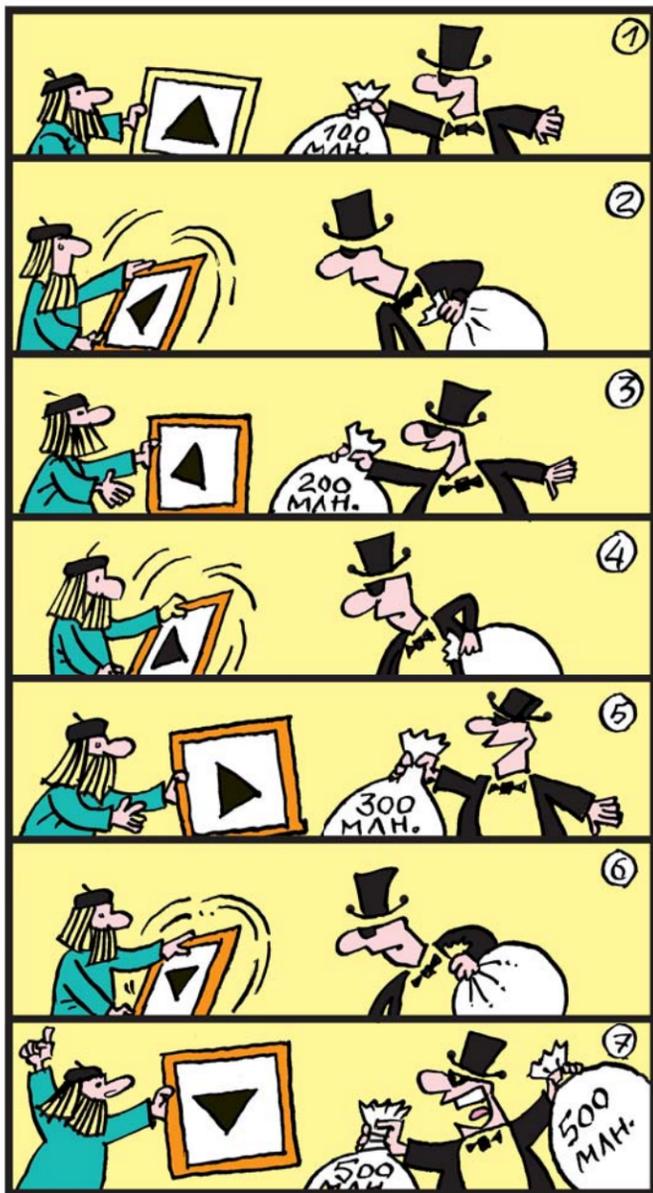

Малюнак Міколы ПРЭБЛЯ.

Актуальныя
Харыкатуры
Максандра
Аршакевіча

ЦАНА МАСТАЦТВА

— Я ж казаў — за буйкі не заплываць!

Малюнак І. ХАНЦЕМІРАВА, «Чаян», 1997 г.

Малюнак А. ЦЕСЛЕРА, «Кракадзіл», 1989 г.

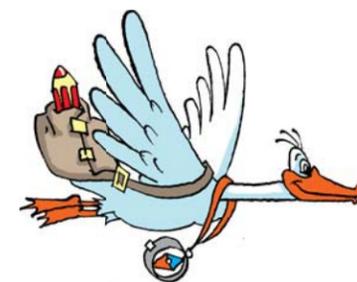

— Сродкаў нашай рэстаўрацыйнай майстэрні хапіла толькі на мемарыяльную дошку...

Малюнак У. АЗІМАВА, «Чаян», 2002 г.

Малюнак А. ДЗЬЯКАВА, «Чаян», 2001 г.

Расціслаў **БЕНЗЯРУК**

Асцюкі

Баўка

Кірыла на таку
Старанна з братам жыта малаціў:
Снапы развязваў, цэпам біў,
Пакуль кашулю не набілі асцюкі.
Яны сябе там добра пачувалі,
Малацьбітоў аж да касцей даймалі.
— Дапамажы іх выкінуць, Якім! —
Прасіў Кірыла брата.
— Дарэмна ўсё: іх тут багата!..
Кашулю зняў тады Кірыла
Ды аб вушак — штосілы.
І паляцелі асцюкі
Ва ўсе бакі.

А трапіцца вам госць такі,
Вы ўспомніце пра асцюкі.

г. Жабінка.

Малюнак Алена КАРПОВІЧА.

Нярэдка чалавек, ім-
кнучыся ў сваім развіцці да
бяскончасці, ніяк не здо-
лее адарвацца ад нуля.

Цяжка дараваць таму,
хто ні ў чым не вінаваты.

З кім бы чалавек ні высвятляў адносіны,
ён высвятляе іх з уласнай нястрыманасцю.

Муж аддаваў жонцы ўсё, але пакідаў
сабе камісійныя.

Часам узрост — адзінае, што можна па-
важаць у чалавеку.

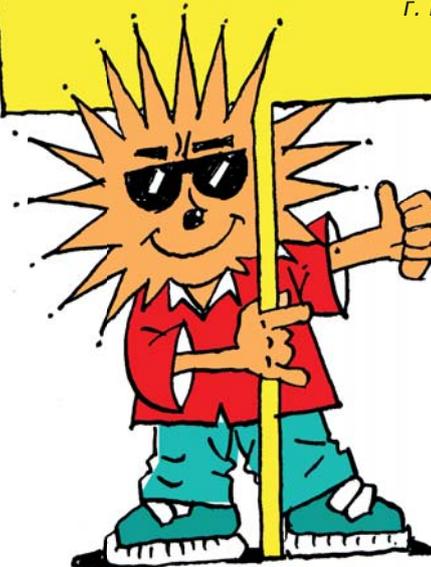
У адрозненне ад разумных, недарэчных
думаў у чалавека значна больш.

Усе людзі розныя. Значыць, быць як
усе — быць ні да каго не падобным.

Даслаў Канстанцін **КАРНЯЛЮК**,
г. Віцебск.

Малюнак Міколы ГІРГЕЛЯ.

В а ўсіх людзей ёсць хобі. Гэта можа быць што заўгодна: чытанне ці вязанне, бясконцы рамонт машыны або кватэры, блуканні па лесе, ігра на гітары, скачкі з парашутам...

Для мяне такім любімым заняткам з'яўляецца прагляд кінафільмаў. Так, я менавіта з той катэгорыі людзей, якія на пытанне: «Чым ты займаешся ў вольны час?», не задумваючыся, адказваюць: «Гляджу розныя фільмы». Прычым не звяртаю ўвагі на год выхаду карціны, краіну і жанр. Канечне, мне часта не шанцуе і я адчуваю, што дарэмна марную свой час. Але тут дзейнічае адно правіла, як і з кнігамі: калі пачаў чытаць, дык, будзь ласкавы, дачытай да канца. Часам, каб даглядзець нейкі фільм, патрабуецца моцная сіла волі, бо бачыш на экране такія сюжэты, рэжысёрскія хады і акцёрскую гульню, што здаецца: свет канчаткова звар'яцеў і ўсе чалавечыя каштоўнасці і дарма нікому не патрэбны.

Зразумела, у мяне ёсць любімыя і нелюбімыя жанры кінематографа. Да апошніх адносяцца розныя фільмы жахаў. Не магу я спакойна глядзець на страхоцці, калі ўсюды — кроў, а галоўны злодзей па чарзе забівае герояў нейкай жудаснай зброяй. Пасля гэтага, каб спакойна заснуць, неабходна выпіць некалькі таблетак валяр'яну. Ды і нічога добрага і пазнавальнага ў такім кіно няма.

Яшчэ адзін жанр, да якога не ляжыць мая душа, — гэта камедыі. Я выхоўвалася на добрых і смешных камедыях савецкага часу, эталонам якіх для мяне з'яўляюцца фільмы Леаніда Гайдая. Гэта класіка, і пераглядаць яе можна бясконца. І ты зноў і зноў будзеш пасміхацца, цытаваць рэплікі герояў і залівацца гучным смехам. Адным словам, «лепо-та-а-а»!

Ад сучасных жа расійскіх камедый мне часта хочацца плакаць. Вядомыя цяпер рэжысёры (Жора Крыжоўнікаў, Яўген Неўскі, Карэн Аганесян і іншыя) узялі за прыклад галівудскія камедыі. Таму ніякай глыбіні, тонкіх хадоў, гульні слоў у іх

фільмах няма, як ні шукай. А калі зрэдку пачуеш нейкі больш-менш прыстойны жарт, то хапаешся за яго, як за выратавальны круг. Ёсць чым апраўдацца перад самім сабой: маўляў, не дарма час змарнаваў.

Напрыклад, вы глядзелі камедыю «Друзья друзей» рэжысёраў Арцёма Аксёненкі і Араіка Аганесяна? Шчаслівыя людзі. А мне давялося. Гэта навагодняе кіно, але я не адчула ніякай святочнай атмасферы. У фільме дэманструецца некалькі сюжэтных ліній, гісторый, звязаных паміж сабой. Першая гісторыя — пра тое, як прамоўтар упершыню застаўся дома з пяцігадовым дзіцем. Я хапалася за галаву ад іх дыялогаў і ціха радавалася, што гэта толькі кіно. У другой гісторыі трое музыкантаў з філармоніі адважыліся на рабаванне суровага бізнесмена, на хатнюю вечарынку да якога іх адправіў той самы прамоўтар. Столькі нясмешных, тупаватых жартаў я не чула даўно! І, нарэшце, трэцяя

гісторыя — пра беднага студэнта. Ён запрасіў на першае спатканне ў дарагі рэстаран дачку таго самага суровага бізнесмена... У выніку кожны з герояў трапляе ў недарэчныя і небяспечныя сітуацыі, што не падпарадкоўваюцца аніякай логіцы.

Вось тыповы жарт з гэтай «камедыі»:

— Не стаміліся яшчэ?

— Мы на рэпетыцыях у аркестры часам і дзесяць гадзін запар іграем!

— Я не да вас звяртаюся, а да шыншылы!»

На жаль, у такіх нізкапробных камедыях здымаюцца і вядомыя артысты, якія маюць класічную адукацыю, сапраўды ведаюць, што гэта за прафесія — акцёр, усё жыццё працавалі з таленавітымі рэжысёрамі. Не разумею, навошта яны гэта робяць. Можа, з-за вялікіх ганарараў ці з-за жадання нагадаць пра сябе, вярнуць былую папулярнасць?.. Але калі ў такіх васьмі камедыях я заўважаю сапраўдную зорку, якая заўсёды іграла ў добрым кіно, слёзы наварочваюцца на вочы. Чым прываблі Юрыя Стаянава «Очень русский детектив», Алега Табакова — «Тот ещё Карлсон!», Міхаіла Яфрэмава — «Зайцев, жги! История шоумена» і «Зомби каникулы», Армэна Джыгарханяна — «Самый лучший фильм»?!

Тым не менш, я жадаю, каб вам трапіліся толькі добрыя, цікавыя, дасціпныя, мудрыя фільмы, ад якіх не будзе балець галава і станавіцца сорамна за вядомых рэжысёраў і акцёраў.

Над камедыямі плакала
Наталля КУЛЬГАВАЯ.

Малюнак Міколы ГІРГЕЛЯ.

Малюнак Алега КАРПОВІЧА.

ІГОЛКА ТЭРАПІЯ

**ТО ГОРАЧА,
ТО ХОЛАДА...**

Міні-фельетон

Ах, якое цудоўнае лета выдалася сёлета! Было ўдасцаль часу, каб пагрэцца на сонцы і атрымаць бронзавы, амаль марскі загар. Калі ж спякота становілася невыноснай, у ход ішлі квас, марожанае, кавуны і дыні... Яны цудоўна nataляюць смагу, і пераносіць гарачыню нашмат лягчэй.

Але ў гэты летні час знайшліся людзі, якія аддалі сваю перавагу не слабым халодным напоям, а моцным. І зусім не з-за асаблівасцей арганізма і нейкіх дзіўных жаданняў, а каб зарабіць «лёгкіх» грошай.

Напрыклад, фінансавыя міліцыянеры і кантралёры выявілі ў гаражы, які належыць мінчаніну, больш за паўтары тысячы бутэлек нелегальна ўвезенага элітнага алкаголю. Партыя пацягнула недзе на адзін мільярд рублёў. А ў га-

спадарчых пабудовах, уласнікам якіх з'яўляецца жыхар Кобрына, адшукалі больш за 4240 літраў кантрабанднай спіртазмяшчальнай вадкасці коштам 68 мільёнаў рублёў. Яшчэ адным правапарушальнікам аказаўся жыхар Гродна. У вёсцы Бакуны Гродзенскага раёна ў паўпрычэпе яго грузавога аўтамабіля знайшлі каля 880 літраў «левага» алкаголю.

Цяпер кожнаму са злачынцаў пагражае штраф у памеры да ста

базавых велічынь з канфіскацыяй алкагольных напояў.

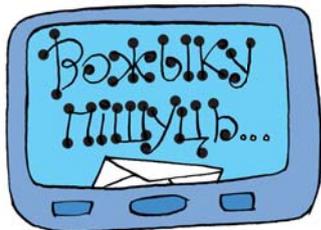
Спадзяёмся, што пасля гэтых здарэнняў правапарушальнікі астылі і на лета будуць ратавацца ад спякоты толькі прахаладжальнымі напоямі, бо яны і карысці больш прыносяць, і закон не парушаецца.

Іван ПРЫХОДЗЬКА.

**Па матэрыялах прэс-цэнтра
Камітэта дзяржаўнага кантролю
Рэспублікі Беларусь.**

Малюнак Вікенцыя ПУЗАНКЕВІЧА,
тэма Міхася СТЭФАНЕНКІ.

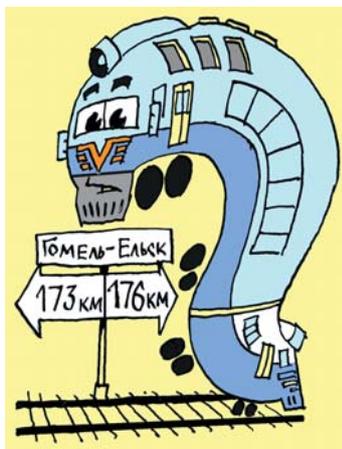

Прывітанне, шанойны сябар Вожык! Нездарма ў народзе кажуць: «Конь на чатырох нагах і то спатыкаецца». Не ведаю, як дакладна падлічыць, колькі «ног» мае цягнік, але і з ім здараюцца непамыслоты.

У сярэдзіне ліпеня ездзіў я па справах на дызель-цягніках. І, уважліва разгледзеўшы білеты, заўважыў адну цікавую акалічнасць. З Ельска да Гомеля адлегласць складае 173 кіламетры, а з Гомеля да Ельска – ужо 176.

Дапускаю, што аўтобус у дарозе можа «заблукваць» на пару кіламетраў, але вось каб цягнік... Хоць і нямала гадоў пажыў на свеце, ды не чуў яшчэ такога!

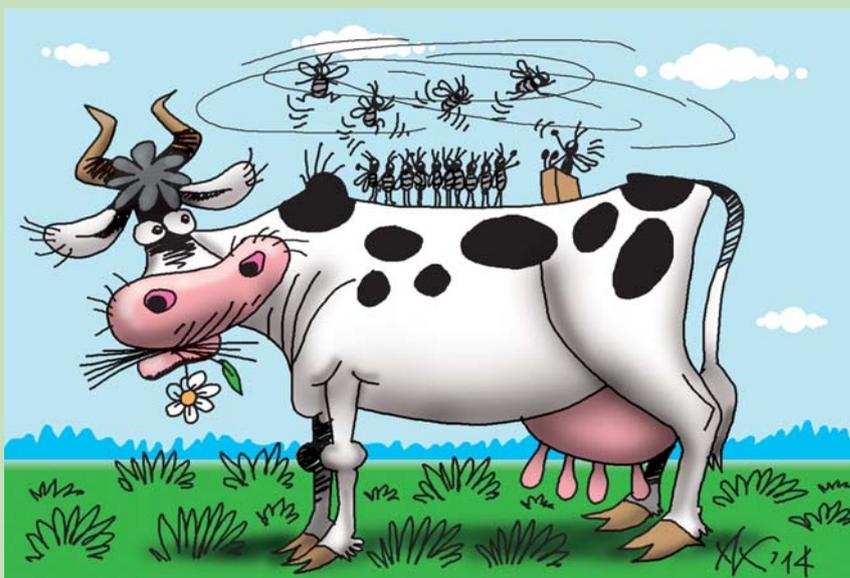
Патлумач, братка Вожык, з якой нагоды «спатыкаюцца» на беларускай чыгунцы цягнікі?

Міхаіл ШУЛЬГА,
Буда-Кашалёўскі раён,
г. п. Уваравічы.

Малюнак Міколы ПРГЕЛЯ.

Малюнак Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

КАБ і халцеў-НЕ ПРЫДУМАЕШ!

«У глыбіні кашары весяліцца кампанія маладых парасят».

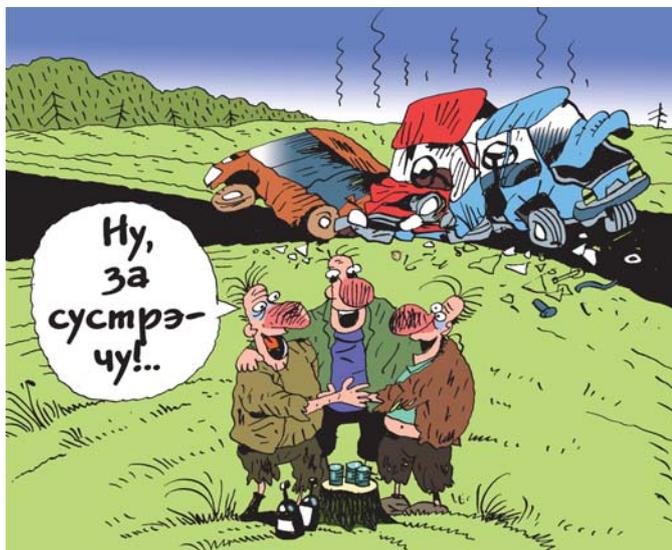
«Мы адышлі, каб не пухаць сарамлівых рагатых прыгажунь».

«Калі бачыш маладых людзей, паводзіны якіх не вяжучца з уяўленнямі абывацеля аб норме, то першапачаткова ад сарамлівасці не ведаеш, куды падзець рукі».

«Надоі растуць. Відаць, на кароў дабратворна ўплывае свежае паветра, а таксама своечасова пададзеная вада».

(З допісаў у рэдакцыю).

Прачытай Сымон КАПЯЛЮШ,
г. Гомель.

Малюнак Пятра КОЗІЧА.

Міхась МІРАНОВІЧ

МІРАЊІЗМЫ

Знаць не хацелі

Я маю нямала
Для смутку прычын:
Напрыклад,
Што лепшыя дні адляцелі...
Я знаў у жыцці
Шмат харошых жанчын.
Шкада – яны ведаць
Мяне не хацелі!

Няўдалая рыбалка

Даніла
Расказвай Міхалку:
– Няўдалую меў я
Рыбалку,
Бо рыба
Спярга не клявала,
А потым –
Зусім перастала.

Дыпламат

Кабета
Суп перасаліла,
І муж тут
Голас падае:

– Соль сёння
Смачную зварыла,
Няблага б
Стравы да яе!

Двое не прыйшлі

– І дзе ты ўчора
Так набраўся? –
Суседзі
Гутарку вялі.
– Я выпіць
На траіх збіраўся,
Ды двое першых
Не прыйшлі.

Колькі памылак патрэбна?

Колькі ж можна,
Божачка мой мілы,
Горкія няўдачы
Нам лічыць?
Колькі трэба
Нарабіць памылак,
Каб яны змаглі
Нас навучыць?..

г. Віцебск.

Добрыя лекі

Размаўляюць два пенсіянеры.

– Я новыя лекі пачаў прымаць. Кажуць, вельмі добрыя!

– А што яны лечаць?

– Дакладна не ведаю.
Трэба будзе пацікавіцца.

На рабоце і дома

Сустрэкаюцца дзве знаёмыя.

– Хто вам зрабіў такі цудоўны рамонт?

– Будаўнічая брыгада пад кіраўніцтвам вашага мужа.

– Дзіўна... Ён жа дома нават цвік забіць не можа!

Забяру – і дадому

– Мама, мне сёння так не хочацца ў школу, – уздыхае першакласнік Андрэйка.

– Не, сыноч, трэба ісці: ты ж там веды атрымліваеш, – адказвае маці.

– Тады я пайду, забяру іх – і хуценька дадому!

«Арол»

Стары адзінокі мужчына кажа знаёмай маладзіцы:

– Выходзь за мяне замуж. Не бойся, я яшчэ арол!

– Арлы лятаюць высока ў небе, – адказвае тая, – а ў цябе крылы па зямлі цягнуцца.

Прывабныя гальштукі

– Звярні ўвагу: наш Іван Іванавіч кожны дзень прыходзіць на працу ў новым гальштуку.

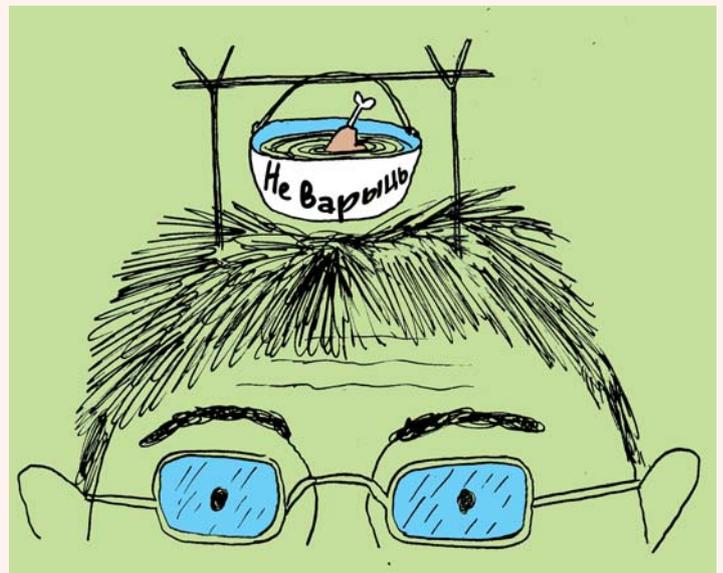
– А што ж яму рабіць, калі зубоў ужо няма, на галаве – лысіна, а ў калектыве столькі маладых прыгожых дзяўчат!

Даслаў Міхась СЛІВА,
г. Рагачоў.

Малює
Александр
ПЯТРОЇ

Георгій МАРЧУК

УРОКІ БЫЉ НЯМЕЦКАЙ МОВЫ

Калісьці, яшчэ ў пяцідзясятыя гады мінулага веку, у нашай школе нямецкую мову выкладаў немец з Паволжа Кандрат Кандратавіч Маркус. Якім чынам ён трапіў у ціхае палескае мястэчка, для ўсіх засталася таямніцай. Быў ён ростам пад два метры, блізарукі, немітуслівы і заўсёды чамусьці задумлівы. Сядзе ў класе каля акна ды глядзіць няўцямна перад сабой. Здаралася, разважае так пра штосьці сваё, патаемнае, то чвэртку ўрока, а то і палову. З-за гэтага вучні яго любілі і паважалі.

Кандрат Кандратавіч часта паўтараў: «Нямецкая мова вельмі падобная на рускую, асаблівых намаганьняў, каб яе засвоіць, не трэба. Думайце, шукайце падобныя словы – і вы зможаце свабодна на ёй размаўляць».

– Напрыклад, я гавару па-нямецку: «Штуль». На якое рускае слова яно падобнае?

Першым адказаў другаягоднік Павел Дудко:

– Па-нашаму – стул.

– Гут, – усміхнуўся Кандрат Кандратавіч. – Малайчына.

– А «золдат»?

Тут клас выгукнуў разам:

– Салдат!

– Гут. А слова «тыш» на што падобнае?

У класе запанавала цішыня, усе думалі.

– Гэта па-нямецку стол, – ужо без усмешкі сказаў Кандрат Кандратавіч.

– «Тыш» – стол? Нічога падобнага! – запырэчыў адважны Павел.

– Думай. Калі вас «мутэр» садзіць за стол палуднаваць, што яна кажа?

– Яна кажа: «Рукі памылі?».

– «Тыш» – гэта рукі! – узрадавана ўсклікнуў Павел, намагаючыся зрабіцца выдатнікам.

– Яна кажа: «Ціха. Я глухі і нямы, калі ем».

«Тыш» – гэта ціш, цішыня.

Часам Кандрат Кандратавіч адцягваўся ад сваіх думак і цікавіўся тым, што адбываецца ў класе.

– Дудко, што ты робіш за партай?

– Кніжку чытаю.

– Спадзяюся, на нямецкай мове?

– Я, я, – бадзёра адказаў Павел.

На самай справе ён чытаў кнігу «Пра звяроў Афрыкі» на рускай мове.

Тым часам параўнальны аналіз слоў адбываўся на кожным уроку.

– Напрыклад, слова «махэн». На што падобнае?

– Чорт яго ведае, – адказаў той самы Павел.

– Гэта значыць – рабіць. Рукамі махаць, значыць. Зразумела?

– Цяпер зразумела...

Надышла экзаменацыйная пара. На выніковае выпрабаванне завітаў сам дырэктар школы Паганька. Усе – і вучні, і настаўнікі з экзаменацыйнай камісіі – насцярожыліся. Павел Дудко бойка рапартаваў асобнымі словамі, якія засвоіў за гады навучання: «Гутэн моргэн, данкэ, бітэ, я-я, найн, штуль, тыш, алес дойчэ зольдатэн, мутэр, фатэр». Паганька, які не ведаў нямецкай мовы, нічога не разумее і згодна ківаў галавой.

Калі ж Павел вырашыў другім разам паўтарыць увесь свой нямецкі слоўнікавы запас, дырэктар нечакана перапыніў яго:

– Слова ты ведаеш добра. Цяпер пабудуй з іх сказ.

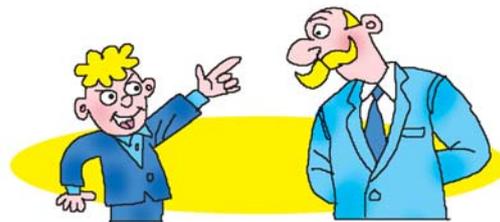
Павел ад хвалявання ажно закалаціўся.

– Можна, хопіць? Ён добра ведае нямецкую мову, і вымаўленне на зайздрасць, – вырашыла выратаваць вучня настаўніца хіміі Роза Трафімаўна.

– Хай будзе сказ, – Паганькава ўпартасць у школе зрабілася легендай.

Вочы Паўла Дудко набрынялі нянавісцю да дырэктара, і ён выгукнуў:

– Іх махэ штулам, гер дырэктар, і тышам, і алес капут!

Вучань прамовіў гэта з такім злосным выглядам, што ўсім самы час было хавацца пад стол.

– Што ён сказаў? Перакладзіце, Кандрат Кандратавіч, – звярнуўся збялелы Паганька да Маркуса.

– Ён сказаў, што калі вы яму не паставіце тройку, ён будзе размахваць стулам і сталом.

– Бэйбус, а не вучань, – сказаў Паганька і паспешліва пакінуў клас.

Паўлу паставілі тройку і адпусцілі. А пасля экзаменаў Кандрат Кандратавіч нават ухваліў яго:

– Алес гут! Я ж казаў, што нямецкая мова вельмі падобная на рускую. Шукайце падобныя словы – і ўсё будзе ў парадку!..

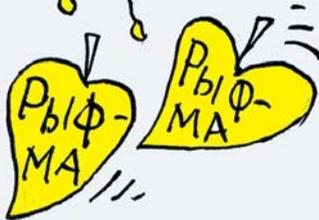
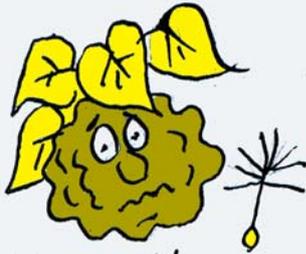
Аляксандр БЫКАЎ

Прыродная анамалія

І вісіць, як месяц, позні яблык,
І ляцяць бязважка дзьмухаўцы.

Алёна ПАПКО

А нам, паэтам, — ці вясна, ці восень!
Няма пачатку і няма канца...
На дрэве затрымаўся яблык позні —
Прылёту ён чакае дзьмухаўца.
Не сутыкнуцца б з'явам тым ніколі
І парадоксам для людзей не быць,
Каб не паэты дзёрзкая сваволя —
Прыроды ход узяць і адмяніць!..

ПАРОДЫІ

Уладзімір ЕРМАЛАЕЎ

Плён аднаго лета, або Да Парнаса без Пегаса

Падаюць, падаюць вершы
З велічных клёнаў на дол,
Кожны наступны з іх — лепшы,
Рыфмы звяняць навакол.

...
Дыхаю радасцю гулкай,
Кругам ідзе галава.

...
Прывідна крылатыя коні
Імчаць на жаданы Парнас.

Міхась ПАЗНЯКОЎ

Скажу як творчая асоба:
Калі ўглядацца доўга ў клён,
Не ліст, а верш вышэйшай пробы
Зляціць пад рыфмаў перазвон.

Збярэшся ў сад набраць ранетаў
(Ці ж мала іх там у траве?),
А зверху — бух! — вянок санетаў,
Аж заспявае ў галаве.

Зайшоў аднойчы я ў арэшнік,
Успомніў гульні ў партызан.
Гляджу: вісіць гатовы вершык —
Даспелы, гладкі, як лузан.

у буралом лясны патрапіў,
Там гнілякі разварушыў.
І вось — паўторбы эпітафій.
Каму? Пакуль што не рашыў.

у роднай вёсцы на гародах
(І гэта толькі на чужых!)
Набраў паўнютку мех пародый,
Падняў — перахапіла дых.

За лета столькі назапасіў
ў Заброддзі твораў — гаць гаці...
А прывід-конь — на самапасе,
І не спрабуў яго знайсці.

Прызнацца мушу з цягам часу
(Паклічу ў сведкі землякоў):
Воз да Парнаса без Пегаса
Вёз я — руплівец Пазнякоў!

Дзмітрый ПЯТРОВІЧ

Кушадаская дыета

Пальцам пханья каўбасы
Я вазьму на Кушадасы.

Таццяна
БУДОВІЧ-БАРАДУЛЯ

Пальцам пханья каўбасы
Я вазьму на Кушадасы.
І вяндлікі, і саленняў,
І цукерак, і варэння,
Слоік смачнага кампоту —
Каб наесціся ў ахвоту
Сваякам усім і блізім.
Будзе самалёт мой нізка
З-за такога багажу
Лётаць. Ім мая дыета —
Гэта не вянок санетаў.
Мне ж дыета не патрэбна,
Бо і так — як каралеўна!
Асядлаю я Пегаса
І — гайда на Кушадасы!

Малюнак Алега ГУЦОЛА.

На старонках «Вожыка» Людміла АРДЫНСКАЯ друкуецца ўпершыню, а вось з гумарам сябруе даўно.

Пачалося ўсё яшчэ са школы, калі юная Люда дасылала свае нататкі ў глыбоцкую раённую газету. Там у гэты час якраз працаваў журналіст, будучы пісьменнік Іван Стадольнік, які пазней сам трапіць у «Вожык». Неяк на сустрэчы юнкораў Люда нават прачытала яму свой верш (вядома, пра каханне).

Затым, калі стала студэнткай Мінскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя Максіма Горкага, давялося пісаць курсавую работу па тэме «Моўныя асаблівасці камедыі «Лявоніха на арбіце» Андрэя Макаёнка». І ўрэшце так захапілася «несур'ёзнай», як ёй спачатку падалося, літаратурай, што неўзабаве атрымала за курсавую найвышэйшую адзнаку.

А калі праз многа гадоў лёс звёў Людмілу Іосіфаўну з творчымі, дасціпнымі ўдзельнікамі народнага літаратурна-музычнага аб'яднання «Світанак», што даўно дзейнічае пры Шаркоўшчынскім цэнтры культуры, дык і ўвогуле зрабілася гумарысткай.

«Цікава было б даведацца, з якой нагоды ўпершыню ўсміхнуўся чалавек у старажытнасці і якая тэма ягонага першага жарту? – напісала нам у рэдакцыю ў сваім пісьме Л. Ардынская і зазначыла: – Тое, што пачуццё гумару ўласцівае чалавеку здаўна, бяспрэчна». А яшчэ гумар, паводле яе пераканання, – адзін з абавязковых складнікаў менталітэту беларускага народа. «Вожык» не можа не пагадзіцца з гэтай слушнай заўвагай.

А яшчэ Людміла Іосіфаўна – член аматарскага клуба «Радзюкоўскія гаспадынькі», збірае і запісвае фальклор, шчыруе над адраджэннем народных традыцый і абрадаў. Паспявае наведваць і народны клуб нацыянальнай беларускай кухні «Груца» (назва ягоная з гумарам: груца – старажытная страва беларусаў з гароху і ячменных круп, засмажаная салам і цыбуляй, пасля ўжывання якой цяжка «груцала» ў жываце селяніна), і вакальны гурт «Журавінка» (назва выбрана таксама невыпадкова: журавіны – багацце Шаркоўшчынскага краю, тут знаходзіцца найвялікшае балота ў Еўропе – заказнік «Ельня»).

«Смейцеся, сябры! Смех падаўжае жыццё. А нам дапамагае смяяцца «Вожык» – любімы і папулярны ў народзе часопіс, які плённа шчыруе на ніве гумару і сатыры. І вялікі дзякуй яму за тое, што ён заўсёды падтрымлівае непрафесійных аматараў гумару», – такімі словамі закончыла сваё пісьмо няўрымслівая, таленавітая, дасціпная дэбютантка часопіса Людміла Ардынская. Пажадаем ёй далейшых творчых поспехаў, шчырых усмешак і пазнаёмімся з яе «народнай» п'есай.

Народныя Таленты

Людміла АРДЫНСКАЯ

Дзеючыя асобы:

Ганна.
Саўка.
Наста.

Вясковая хата. Ганна сядзіць ва ўтульным пакоі. На стала – прас, стос бялізны.

Ганна (устае з-за стала). Нешта я ўжо стамілася (пазяхае), рана прачнулася. Певень, ліха на яго, як раз-гарлапаніўся! «Ку-ка-рэ-ку ды ку-ка-рэ-ку!» Ну, думаю,

хутка пойдзеш ты на булён. Сам не спіш і іншым не даеш. Потым Саўка прычাপіўся са сняданкам. Добра, што засталіся ўчарашнія дранікі, падагрэла ў мікрахвалёўцы. Бач ты, праца яго чакае. А мяне дык не чакае? Паснедаць няма часу, толькі два кубкі кавы выпіла ды тры лусты хлеба з маслам і каўбасою з'ела. (Бярэцца прасаваць бялізну.) Гэтым хатнім справам ні пачатку ні канца!

Нехта стукае ў дзверы. Уваходзіць суседка Наста.

Наста. Добрай раніцы, Ганна.

Ганна. Якой там добрай? (Незадаволена, бо апякла руку аб прас). Дзе ты бачыла тую раніцу? Хутка ўжо абед гатаваць трэба, а бялізна яшчэ недапра-саваная. Зайздросчу гарадскім жанчынам: аднесла ў пральню – прыходзь ды забірай гатовенькае.

Наста. Не грашы Богу, Ганна. У цябе ж пральная машына-аўтамат. А нашы бабулі зімой на рэчцы бялізну ў палонцы паласкалі!.. Я да цябе чаго зайшла? Пазыч паўмяха солі: трэба агуркі засаліць, а ў краму ісці няма часу. Хутка серыял пачынаецца, ужо пяцьдзясят серый прагледзела.

Ганна. Ты, Наста, мабыць, з глузду з'ехала! Дзе я табе столькі солі вазьму? Гэта раней мяхамі соль куплялі, а цяпер у краме ўсё культурна па грамах расфасавана.

Наста. Цьфу-ты, і ў Тэрэзы таксама няма. Я ёй яблыкі насіла, бо лянота парадкаваць. Што жывёле скармлю, што раздам... Дадому не заходзіла: ты ж сама казалася, што час трэба эканоміць.

Ганна (выключае прас, садзіцца). Ага-ага. Слухай, Наста, я гэты твой серыял да паўночы глядзела. Не разабралася, каго Алёна кахае — Сяргея ці Міхаіла?

Наста. Сяргея, Ганначка, Сяргея. Хоць нічога ў ім асаблівага. Толькі адно, што багаты, вілу мае. Міхаіл і прыгажэйшы, і разумнейшы, ды толькі гол як сакол... А спрыт які!

Ганна. Які ж ён разумнейшы, калі збіў гэтага багатага Сяргея на горкі яблык? У гэтым яго спрыт?.. Вось цяпер дзеўкі пайшлі! Круцяць хлопцамі, як ім уздумаецца. Памятаю, калі да мяне Саўка заляцаўся, я на іншых глядзець не магла. Ды і ён не падпускаў іх ані блізка. Калі хто ў клубе на польку запрашаў, дык біцца адразу лез.

Наста. Затое цяпер добра. Ніякіх табе полек і вальсаў. Усе ў агульны круг становяцца і — хто на што здольны: рукамі махаюць, ногі падкідваюць як вышэй. (Паказвае, абедзве рагочуць.) Але я пайду, хутка серыял пачнецца.

Наста выбягае з хаты.

Ганна. І мне, праба, няма часу размаўляць. Бывай (перакладвае стос бялізны з месца на месца.) Ну, хопіць, адпачну крыху. Ды і Тэклі трэба патэлефанаваць, даведацца, як яна сябе адчувае. Скардзіцца, што апетыт прапаў, бяссонніца. Нават да знахаркі ездзіла... От дзіва! Выспіцца ўдзень, а ўначы не спіць. І не важыла б столькі, каб дрэнна ела!

Уваходзіць Саўка.

Саўка. Пераворваю бульбянішча на полі. Можа б ты, Ганна, бульбу пазбірала? Шкада, калі памерзне.

Ганна. Ты, Саўка, так гаворыш, быццам апошнюю бульбіну даядаеш. Няма мне часу. Кошык на ганку стаіць, вазьмі і пазбірай сам, табе ж няма куды спяшацца.

Саўка чухае патыліцу і выходзіць.

Ганна (звоніць Тэклі). Тэклячка, прывітанне. Як здароўе? Што знахарка сказала? Чаго хварэеш? З вока? А з чыйго, не сказала? Дык я табе скажу як на духу: з Антосевага. Ён на цябе заглядацца пачаў, як толькі ўдаўцом стаў. Вось твае хваробы і пачаліся. Кажаш, не падабаецца ён табе, душа не ляжыць? Нічога, як кажуць: які ні мужчына, а за ім дровы і лучына. Антось твае хваробы як рукой здыме. Ну, бывай.

На парозе з'яўляецца Саўка.

Саўка. Цэлы мех бульбы назбіраў. Шмат клёцак атрымаецца.

Ганна (не слухаючы). Саўка, уяўляеш: хутка, мабыць, Антось з Тэкляй ажэніцца. Смех, дый годзе! Яна з крывымі нагамі, а ён — касавокі і кульгае. Відаць, чорт ні адны лапці стаптаў, пакуль іх разам сабраў.

Саўка. Ну і добра. Антось не лайдак, працавіты мужчына, ды і Тэкля спрытная маладзіца. Зжывуцца. А як наконт клёцак?

Ганна. Будуць табе, Савачка, клёцкі. Але потым. А пакуль адрэж кавалачак сала ды падсілкуйся, даражэнькі.

Саўка. Усё сала і сала (расчаравана). Я з задавальненнем капусткі кісленькай пасёрбаў бы.

Ганна (нібы не чуе). Перакусвай хутчэй ды заканчвай араць сваім блокам. Панакуплялі мужчыны гэтых мінітрактароў, абы не рабіць. Каня днём з агнём не адшукаш. На ўсю вёску адзін Віхор, ды і той ледзьве ногі цягае. Хутка на каня будзем глядзець толькі ў запарку, як на афрыканскіх малпаў. Во жыццё пайшло!

Звініць тэлефон. Ганна бярэ трубку.

Саўка выходзіць з хаты.

Ганна. Прывітанне, Васілінка. Даўно цябе не чула. Ды якія твае клопаты? Кватэра ў райцэнтры, вада з крана сама бяжыць, газ праведзены — не трэба дровы на сваім гарбе ў хату цягаць. Ванна, душ ёсць — лазню не трэба целіць. Жыві і радуйся. Канцэрты розныя наведвай, выставы. Не тое што ў вёсцы! Устаеш з пеўнямі, а спаць кладзешся, як ноч настае.

Уваходзіць Саўка з вядром вады.

Саўка. Паглядзі, Ганна, ад тваіх размоў тэлефон чырвоны стаў, як прас.

Ганна (адскоквае ад тэлефона). Усё, усё, Савачка! А ці пасыпаў ты курам зерня? І дай кароўцы, ужо час паіць і карміць яе.

Саўка. Ды іду ўжо, іду.

У дзвярах сутыкаецца з Настай, якая ўбягае ў хату.
Стаіць у парозе і слухае размову.

Наста. Сядзіш дома і нічога не ведаеш. Я табе такое раскажу!

Ганна. Што, што такое?

Наста. Мне адна баба сказала, што да Зосі сын з Мінска прыехаў.

Ганна (расчаравана). Ну і што тут дзіўнага? Да ўсіх адусюль дзеці прыязджаюць, нават з Амерыкі. Ужо і туды дабраліся, а ў сяле трактарыстаў і даярак не хапае.

Наста. А гэтай бабе яшчэ адна баба казалася, што Зосін сын нявестку прывёз. Завуць неяк нязвыкла — Мадэль. Агранута ў моднае адзенне ад куцюр. І самае дзіўнае, што ногі ў яе, кажуць, ад вушэй растуць.

Ганна. Ух ты! Дык бяжым хутчэй глядзець, чаго марудзіць. (Заўважае Саўку.) Савачка, я хутка прыйду і клёцкі табе згатую. Калі што, сала ў маразільніку. Пра кароўку не забудзь, можа, і падоіш?

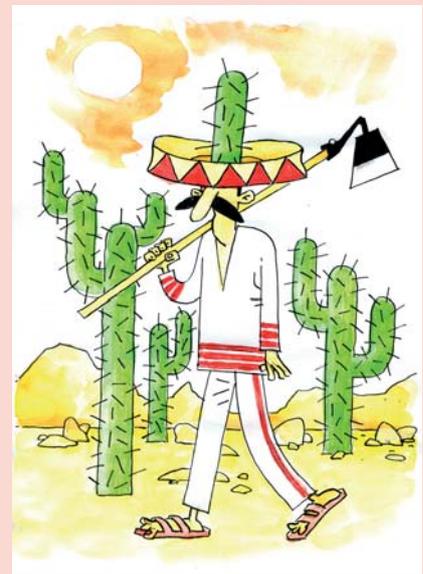
Абедзве хутка выбягаюць з хаты.

Саўка. І навошта я некалі з лепшым сябрам з-за Ганны біўся? Зусім звар'яцелі бабы. Ні прасці, ні ткаць не трэба. Глядзяць адны серыялы, вісяць на тэлефонах, пральныя машыны за іх бялізну мыюць... Ды ліха на іх усіх! Пайду лепш капусткі кісленькай звару, а то ногі выцягну. На Ганну спадзявацца не выпадае: і так у яе столькі клопатаў...

Шаркоўшчынскі раён,
аг. Радзюкі.

Малюнки Анатолія ГАРМАЗЫ.

Малюнак Алега ГУЦОЛА.

Малюнки Алега ПАПОВА.

Малюнки Леаніда ГАДУНА.

«Вазьмі мяне з сабою!...»

Упростаў цэлы дзень Андрэйка маму:
«Матулечка! Вазьмі з сабою ў краму!
Мне б толькі пахадзіць ды падзівіцца,
Не папрашу ні цацкі, ні гасцінца.

Я буду паслухмяны, абяцаю,
З падлогі ўсе машыны пазбіраю!
Пакункі табе несці памагу я
І сам усе урокі падрыхтую...»

Андрэйка прыцягнуў абутак, куртку,
Сабраўся – і стаіць сабе ціхутка.
Маленькі тварык свеціцца ад шчасця:
Згадзілася узяць з сабою маці!..

Дадому прыпляліся аж пад вечар,
Набыўшы вельмі шмат «патрэбных» рэчаў.
Прысмакаў розных маці накупляла,
Таго, чаго зусім не планавала.

Затое ў сына ёсць канструктар новы,
Прыгожы мячык рознакаляровы,
Зефір, цукерак безліч, мандарыны...
Андрэйка ж у яе сыноч адзіны!

Упростаў цэлы дзень Андрэйка маму:
«Матулечка! Вазьмі з сабою ў краму!
Мне б толькі пахадзіць і падзівіцца.
А мама марыла купіць спадніцу...»

Кацярына РОЎДА,
студэнтка II курса
філалагічнага факультэта БДУ.

Філалагічныя КАНФУЗЫ

«Еўфрасіння Полацкая пастрыг-
лася пад манашку. Калі яна па-
ехала, то папала пад халеру і за-
гінула».

«**Буквар быў напісаны вель-
мі прыгожа ўвесь у пераплёце
і з элюстрацыяй.**

«У кожным з нас спіць геніяль-
ны чалавек, але з кожным днём ён
спіць усё мацней».

«Як прыемна раніцай выходзіць
з ветхай хаткі, станавіцца басіком
на расу, слухаць, як спявае петух
ці мычыць карова. Нашым братам
і сёстрам з іншых краін гэта не-

знаёма. Добра, што ў нас «цвяце»
агратурызм».

«**Кніга – гэта сапраўдны ся-
бар і дапаможнік.**

«Чалавек – гэта
разумнае стварэнне,
якое ведае, што ра-
біць можна, а чаго
нельга. Але на са-
май справе мы, як
і іншыя жыхары на-
шай планеты, толь-
кі жывёлы. Чаму ж
чалавек так моцна
адрозніваецца ад
знаёмых усім сабак
ці сланоў? Вядома,
што гаворка ідзе не
аб фізічным страен-
ні, а аб чымсьці
больш важным».

«Я таксама была
там і ўсё бачыла сваі-
мі вачамі ў акулерах».

«Мамы ўсюды аднолькава нас
кахаюць. Факт».

*(Са студэнцкіх пісьмовых прац
і вусных адказаў.)*

Занатавала Ксенія ПІЎНЕВА,
студэнтка IV курса БДПУ імя
Максіма Танка (з уласнага архіва
выкладчыка сучаснай беларускай
літаратурнай мовы Н. П. Лобань).

**Прабачце, мы не можам
узяць вас на работу:
няма вопыту.**

**У мяне і
жадання няма.
Але каго гэта
хвалюе?..**

Малюнак Паўла ГАРАДЦІОВА.

Андрэй СІДАРЭЙКА

Чалавек я вясковы. Люблю жывінасць, прыроду. І карова ў мяне неяк была. Зойкай звалі. Думаецца, мужчыны кароў не трымаюць? Трымаюць. Але калі ўжо расказваць, то ўсё па парадку.

Прыходжу раз на кірмаш. Бачу, чалавек карову прадае. Я — да яго.

— Колькі малака дае? — пытаюся.

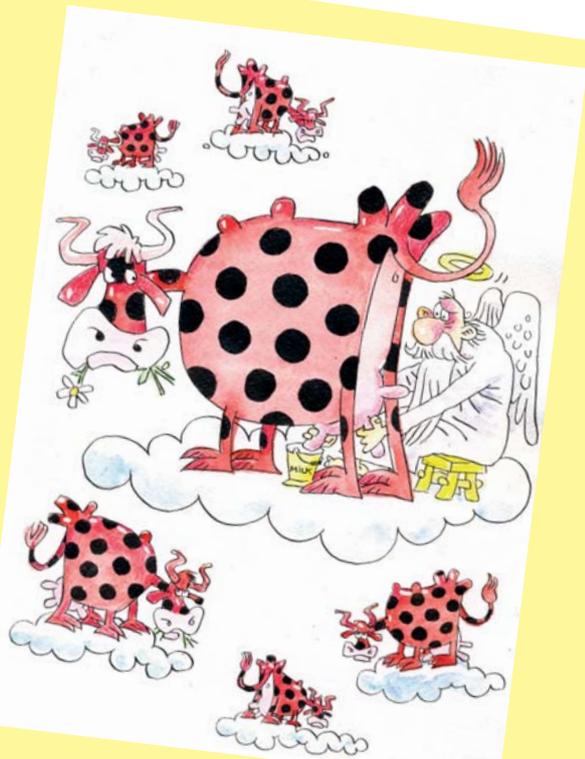
А ён — мне:

— Ды тры разы па вядры.

Прызнацца, я, дурань, не ўдакладніў, чаго менавіта дае: малака, кефіру, смятаны альбо іншага. Толькі падумаў: «Ого! Ну, два вядры, гэта я разумею. Гэта ва ўсіх так. Але каб тры!».

— А якое ж вядро? — распытваю ў чалавека далей.

— Ды вось, пятнаццацілітровае заўсёды з сабою браў, дык амаль па поўным і давала, — адказвае ён.

Малюнак Алега ГУЦОЛА.

— А ці не падманваецца?

— Навошта мне маніць? Купіце — і паглядзіце самі.

— А каштуе ваша кароўка колькі?

— Нядорага. Дапамагу яшчэ і дамоў завесці.

Ат, думаю, грошы невялікія, вазьму, калі так. Заплаціў я за карову ды і пайшоў з ёй з кірмашу.

Прывёў дадому, травы, вады, буракоў даў. Ну і, канечне, вядро патрэбнае знайшоў. Пятнаццацілітровае. Сяджу, чакаю, калі час Зойку даіць надыдзе. Пачакаў, пачакаў, ды і шмыгнуў у хлёў.

Пачаў даіць. Малако струменьчыкам у вядро — цвырк-цвырк. А Зойка мая стаіць спакойна, не варухнецца, толькі з носу пару пускае і жвачку сваю жуе. А я даю. Вось ужо і дзесяцілітровая мяжа перасягнута, а я ўсё — цвырк-цвырк. Надаіў амаль поўнае вядро, як тут маю Зойку нібы авадазень укусіў. Страпанулася яна ды нагой па вядры — бух! Усё малако і разлілося. Толькі літр які на дне застаўся.

Што рабіць? Я зноў даў ёй травы, вады... Рацыён, што сказаць. Без яго нікуды. А калі прыйшоў час даіць — скок у хлёў.

Пачаў даіць. Малако ў вядро ажно раўчуком — плюх-плюх. А Зойка стаіць сабе спакойна ды жвачку жуе. Вось і восем літраў нацякло неўпрыкмет. Ну, думаю, не падманеш ты зараз мяне, Зоя. Не стану я цябе ўсю выдойваць. Яшчэ дзве кроплі — і хопіць. Толькі так падумаў, як маёй Зойцы нібы хто перцу ў нос сыпануў. Галавой матнула ды па вядры нагой як бухне! Усё малако і разлілося. Мо толькі з паўлітра ў вядры засталася.

Што ж гэта за ліха такое!.. Я зноў ёй тое ж самае: вады, травы, буракоў. А сам сяджу з вядром на канапе і на гадзіннік паглядваю, калі прызначаны час настане. А як прыйшоў — хутчэй у хлёў.

Пачаў даіць. Малако ў вядро ўжо ледзьве не само цячэ. А Зойка стаіць, не зварухнецца. Хвіліна — і паўвядра малака. Ну, думаю, хопіць. Мы не скупыя, нам і столькі добра. Толькі так падумаў, як маёй Зойцы нібы хто табакі даў нюхнуць. Чмыхнула яна ды нагой па вядры як бухне! І кроплі лізнуць не засталася, не тое што літра.

Палічыў я — і сапраўды: тры разы па вядры атрымаваецца. Не схлусіў чалавек. Праўду гаварыў.

Пахадзіў некалькі дзён у хлёў, ды марна — малака як кот наплакаў.

Раззлаваўся тады ды так Зойцы і сказаў:

— Штосьці я цябе, Зоя, не разумею. Даеш літр малака, а гною ўжо цэлы воз.

Узяў ды павёў яе на кірмаш.

Эх, была ў мяне карова. Цяпер каровы няма...

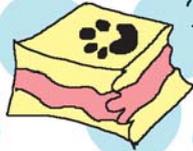
Рэчыцкі раён,
в. Каравічычы.

Старое на новы лад

Глядзіць як баран на новыя вароты.
А калі вароты сапраўды новыя?..

Ведае сала, хто яго з'еў.

Доранаму каню ў зубы... За што?!

Наш прастрэл усюды паспеў!

Пакуль гром не гримне, і смажаны
певень не клюне.

У спрэчцы нараджаецца пацярпелы.

З кім павядзешся, таму
і гладкай дарогі!

Сем разоў адмер, а восьм – адрэж.

Паўтарэнне – маці клонаў.

Гепатыт прыходзіць падчас ежы.

Перайначыў Сяргей ЛАПЦЁНАК,
г. Мінск.

ШМАТ
ЗАМЕЖНЫХ
ЗАВАЎНІКАЎ
ХАЦЕЛІ
ПРЫВАТЫЗАВАЦЬ
НАШУ КРАЇНУ...

Малюнак Міхася ДАНИЛЕНКІ, тэма Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

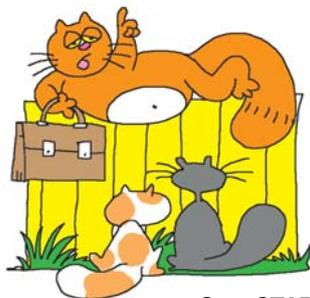

ВУЧО КОТЫ

ЖАЙКА

Аднойчы Кот на плот забраўся,
У сябрукоў сваіх спытаўся:
— Хто з вас, скажыце, без прынукі
Адолец змог азы навукі?
Вось я заўчора быў у школе,
Па класах нагуляўся ўволю.
Падчас урокаў затрымаўся
І ведаў вельмі шмат набраўся.
Цяпер я знаю закон Ома,
Задач рашэння ўсе прыёмы.
Змагу на карце паказаць
Азёр і рэк не менш, чым пяць.
— Ого! — усклікнулі Каты. —
Між нас вучоны толькі ты!
А вось на гэтым гаражы —
Што напісана там, скажы?
Маўчыць наш Кот, чытаць спрабуе,
Ды ведаў ўсё ж такі бракуе.

Перш, чым уменнямі хваліцца,
Спачатку трэба навучыцца.

Эра СТАВЕР,
г. Салігорск.

МІНІАЦЬОРЫ

Легкадумны язык

Часам наш язык на вецер
Словы кідае. Тады,
Трапіўшы ў чужое смецце,
Ён мяце туды-сюды.

Жыццёвая мудрасць

Сустрэкаюся часта з хамствам,
Ды цяпер толькі я дапетрыў:
Праяўляць у адказ нахабства —
Усё адно, што пляваць
супраць ветру.

Станіслаў КУРЫЛА,
Астравецкі раён,
в. Варняны.

Зайздросная нявеста

— Нарэшце ажаніўся мой сыноч,
Няхай жыццё ім будзе, як мядок! —

Марыся кажа. —
Ёсць кватэра, дача...
Не трэба за капейкі ім батрачыць!
— А як сама нявеста, як пасаг?
Напэўна, маладая пры грашах?
— Ну, што табе сказаць
на гэта, Каця?
Яе гады — галоўнае багацце!

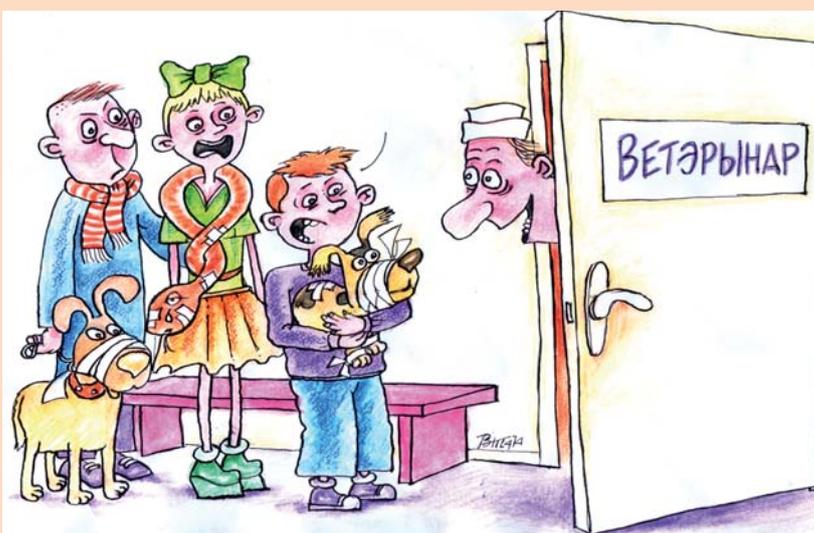

Шчаслівы

«Напраўду кажуць:
шчасце не ў грашах,
Бо колькі іх ні май,
дык малавата», —
Сказаў Сямён
і ў той жа момант — шах! —
Заліў сабе у горла паўзарплаты.

Алена ЛІХАДЗІЕЎСКАЯ,
Маладзечанскі раён,
в. Чырвонае.

— Ратуйце, доктар, у нашага суседа вожык!..

Малюнак Вікенція ПУЗАНКЕВІЧА, тэма Валянціны ГАРБАЧУК.

Малюнак Вікенція ПУЗАНКЕВІЧА, тэма Міхася СТЭФАНЕНКІ.

Анекдоты

— Дарагі, у мяне дзве навіны. Адна дрэнная, другая добрая. З якой пачаць?
— З добрай.
— Я так больш не буду...

— Я раблю выгляд, што працую, пакуль яны робяць выгляд, што плацяць мне.

Калі пяты дзень запар вам не хочацца працаваць, значыць, сёння пятніца.

— Тата, а праўда, што ў некаторых усходніх краінах жаніх не ведае, хто яго нявеста, да самага вяселля?
— Гэта ў любой краіне, сыноч...

Жанчына — гэта таямніца, пакрытая сукенкай.

Вожык і піўца

Дружа Вожык, з радасцю паведамляю табе, што ў вытворцаў разнастайных тавараў з пачуццём гумару ўсё ў парадку. Назвы іх вырабаў выклікаюць непадробную ўсмешку ў нас, пакупнікоў. Мяркуй сам.

Грош, капейка і рубель

У адной з крам заўважыў пачак смятаны, на якой кідаўся ў вочы надпіс: «Грош рубль бережёт». Смятану я набыў. Але наўрад ці сэканоміў. Напэўна, вытворцы забыліся пра іншы крылаты выраз: «У грошоваго товара не уторгуеш рубля».

Па чым ісціна для народа?

Пазнаць ісціну сёння можна, набыўшы гарэлку пад назвай «Істинна». Праўда, з-за такога прасвятлення ваш кашалёк стане таннейшым не дзе на 60 тысяч рублёў. Галоўнае пры гэтым не забываць заповет сусветна вядомага аўтара «Прарока» Халіля Джабрэна: «Ведаць ісціну варта заўсёды, вымаўляць — часам».

Адчуць сябе босам

Каб на нейкую гадзіну адчуць сябе босам, дастаткова мець у кішэні каля 190 тысяч рублёў. Якраз столькі каштуе гарэлка з адпаведнай назвай. Пагадзіцеся, не так

ужо і шмат для адказнай пасады. Але злоўжываць гэтым напоем (асабліва на працы) не варта: можна пазбавіцца ўрэшце і свайго невысокага месца.

Фантастыка з печы

Вытворцы пераконваюць спажывцоў, што іх пельмені «Оригинальные» маюць фантастычна вар'яцкі смак! А калі набыць сумесь «Клог» для грэчкі, дык абавязкова атрымаецца «чудо-гречка из печки».

Толькі сачыце за тым, каб з «печкі» вы не дасталі Цуду-Юду з фантастычным тварам і вар'яцкім апетытам!

Па сталічных супермаркетах прагульвайся Андрэй СІДАРЭЙКА.

Уладзімір МАЦВЕЕНКА

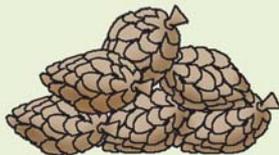
КАЛАМБУРЫ

Вечарам прасілі Варку:
 – Варка, завары заварку.
 Нам на гэта Варка кажа:
 – Высахла заварка ваша.
 І прыйшлося нам за Варку
 Заварыць самім заварку.

Гляньце на лясную мышку,
 Што знайшла пад елкай шышку
 І нясе. Вось корч, вось норка,
 А ў той норцы – шышак горка.

Мышка робіць у свой час
 На зіму сабе запас.

Два бабры, два сябры
 Абкапалі стажок,
 Збудавалі ставок.
 Першай ля стаўка
 Села ластаўка.
 А затым – дзіцячы сад:
 Прыйшло дзетак пяцьдзясят.
 І глядзела на ставочак
 Зацікаўленых сто вочак.

Міхась ПАЗНЯКОЎ

ЗАГАДКІ

Языка не мае,
 А крычыць, гукае.
 Хоць і звонкае яно,
 Ды ніколі не відно.

(Рэх.)

* * *

Я бягу – і ён бяжыць,
 Я стаю – і ён стаіць.
 Я іду – і ён ідзе,
 Аж пакуль не згасне дзень.

(ЧнеП)

* * *

Калі б не мелі мы
 Гаваруна такога,
 Ніхто б не раскажаў
 Нікому і нічога.

(Язык.)

* * *

Іх няцяжка адгадаць:
 Адзін любіць размаўляць,
 Двое слухаюць гаворку,
 Двое ўважліва глядзяць.

(Рот, вушы, вочы.)

Яніна ЖАБКО

Аднойчы ў мяне гасціў унучак Глеб. Вырашыла спячы для яго пірог. Малы з цікавасцю назіраў за маёй працай, стараўся дапамагчы... Калі ж я дастала з духоўкі пірог, то задаволена сказала: «Парадак!»

Вярнуўшыся дадому, Глеб з захапленнем расказваў бацькам, што ў бабулі быў парадак. Тыя

здзівіліся: няўжо хлопчыку запомнілася толькі чысціня ў бабулінай кватэры?

Пасля чарговага гасцявання ўнук пакрыўджана заявіў маці, што на гэты раз парадку не было. Дачка тут жа – на тэлефон: пацікавілася, як мае здароўе, ці трэба чым дапамагчы...

– Ды не, – кажу, – у мяне парадак.

– Парадак? – здзівілася тая.

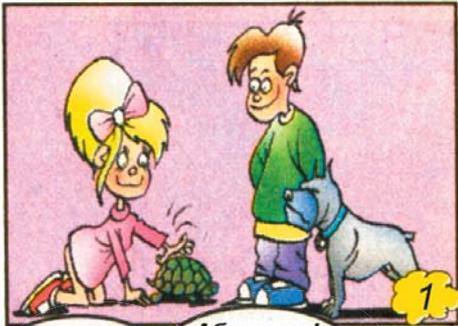
Пачуўшы нашу размову, Глеб падбег да маці і пачаў прасіць:

– Давай паедзем да бабулі, пачастуемся, у яе такі смачны парадак!

З таго часу ў нашай сям'і мой фірменны пірог так і называюць...

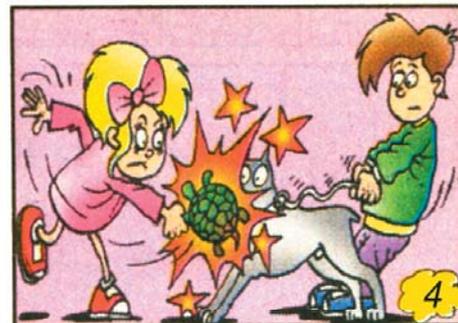
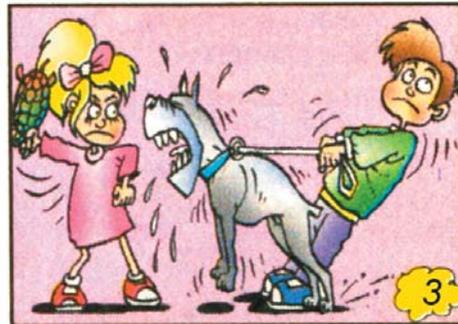
г. Мінск.

Абаронцы

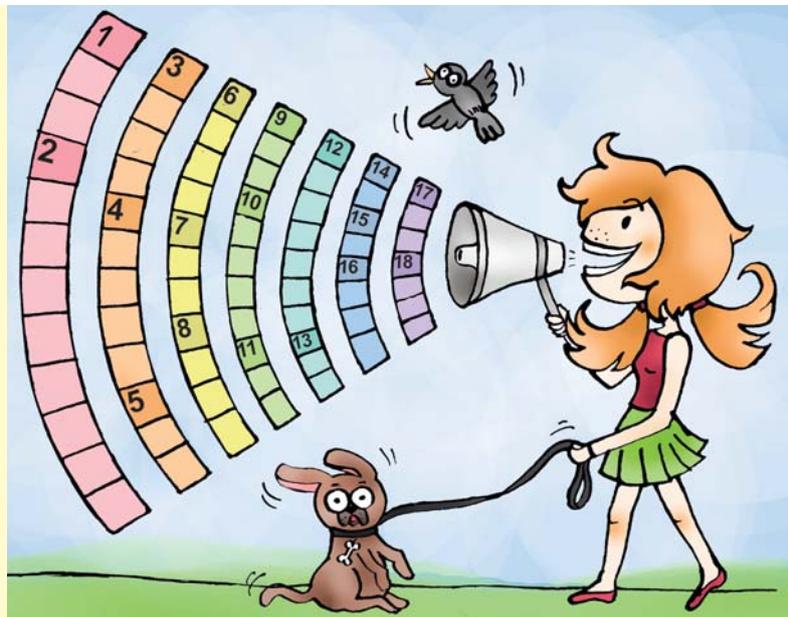

Чаго ён кідаецца?

Абараняе! Сабака пароды баксёр.

Усё!

«КРЫКЛІВЫ» ГУЛЬНЯСЛОЎ

Упішыце, калі ласка, адгаданыя словы ў пустыя клеткі зверху ўніз.

1. Звычайна ён грыміць.
2. Пачуўшы гэтае слова ад настаўніка, вучні пачынаюць свяціцца ад шчасця.
3. Просьба, загад засяродзіцца, выслухаць.
4. Участак зямлі, на якім расце бульба, морква, капуста і іншая агародніна.
5. У ім жывуць людзі, размяшчаюцца ўстановы і арганізацыі.
6. Гэтым англійскім словам выказваюць добрую ацэнку чаму-небудзь.
7. Яе «грызе» той, хто бойка, без запінкі чытае і гаворыць.
8. Геаметрычная фігура, падобная на яйка.
9. Зімовы «пух».
10. Жыллё, зробленае птушкамі з галінак, гліны, пер'я і іншага.
11. Вокліч, які выказвае здзіўленне, захапленне.
12. Стандартная мелодыя вясковага «будзільніка».
13. «Баявое» слова, што крычаць у час атакі.
14. Перадача мяча ці шайбы каму-небудзь з ігракоў сваёй каманды ў спартыўнай гульні.
15. Гэтую вадкасць вясною спускаюць з дрэў.
16. Страва з круп, якую дзеці часам не любяць есці (асабліва, калі яна манная).
17. Яго бягуць на ўроку фізкультуры.
18. Назва сігнала для прыпынку транспарту.

18. Стоп.
12. Кукаражкі.
13. Ура.
14. Пас.
15. Сок.
16. Каша.
17. Крос.
6. Супер.
7. Рапа.
8. Авал.
9. Снет.
10. Гняздо.
11. Оро.
1. Гром.
2. Малайчына.
3. Увага.
4. Агарод.
5. Дом.

Адказы:

Склала Ганна КІСЛУШЧАНКА.

«3,2,1... КАМЕДЫЯ!»

Тэатр – гэта мастацтва на вякі, як бы імкліва ні развіваліся высокія тэхналогіі. А каб зацікавіць тых, хто не быў у ім як мінімум гадоў сто, я прапаную невялікі агляд сучасных камедыйных спектакляў. (Меркаванне аўтара, якому спадабаліся гэтыя пастаноўкі, можа не супадаць з меркаваннем чытачоў, але хочацца спадзявацца на лепшае).

III месца

Калі вам падабаюцца класічныя гісторыі а-ля «муж прыйшоў з работы, а жонка з палюбоўнікам», то камедыя **«Аднакласнікі»** (Беларускі рэспубліканскі тэатр юнага глядача) – для вас. Тут будзе ўсё: і спроба мужа павесіцца на «асабістых» рагах, і пагроза забойства палюбоўніка з ружжа, і раптоўнае з’яўленне таямнічай незнаёмкі, і нават... сустрэча аднакласнікаў! Карацей, дзікі вінегрэт, прыпраўлены нечаканым каханнем і добрым гумарам.

II месца

Дадаецца жыццесцвярджалнай камедыі **«Крыху пяшчоты»** (Беларускі рэспубліканскі тэатр юнага глядача) – кранальнаму спектаклю, які расказвае пра людзей з дома састарэлых. Гледачы бачаць, што пасля пенсіі жыццё не заканчваецца: дзядулі і бабулі могуць захацца і нават адчуць такі агонь жарсці, што маладым не пад сілу! А таксама – танцаваць на карнавале, знаходзіць новых сяброў і ўмець радавацца кожнаму дню. Пасля прагляду спектакля мне аж зайздросна стала і нават захацелася хутчэй пастарэць!

I месца

Заслужана займае «бесхрыбетнасць у адной дзеі» – камедыя **«Офіс»** (Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы). Гэта гісторыя пра офісных «пацую», да смешнага агідных і да агіднасці смешных. Кожны з іх лічыць начальніка Богам, і па трыста разоў на дзень вітаецца з калегамі толькі таму, што так заведзена. Чалавек – нішто, паперкі – усё. Калі згодна паківаць галавой, калі фальшыва ўсміхнуцца, калі палезці па дакументы ў свой партфель – усё распісана. Дзіўна, але часам і ў гэтых «недалюдзей» прачынаецца нешта чалавечнае. У канву шматлікіх камічных сітуацый па-майстэрску ўплецены і трагічныя «ніткі».

Сустрэнемся ў глядацкай зале!

У тэатр хадзіла Карына ПАЦКО,
студэнтка IV курса БДПУ імя Максіма Танка.

Лёля БАГДАНОВІЧ

Чалавек Слова

Бажыўся, кляўся разоў восем,
Што чарку ў рукі больш не возьме.
Стрымаў жа дадзенае слова —
З «гарла» ён цягне адмыслова.

г. Барысаў.

Малюнак Пятра КОЗІЧА.

МАСКА, Я ЦЯБЕ ВЕДАЮ!..

Міні-фельетон

Чалавек здаўна любіць прымяраць на сябе розныя маскі. Навошта? Каб павыхваляцца, каб астатнія думалі, што ён разумнейшы ды прыгажэйшы, чым у сапраўднасці, каб памарыць...

Вось і адна маладая мінчанка спачатку моцна журылася, што лёс-злодзей не даў ёй нарадзіцца ў якой-небудзь Іспаніі, Англіі ці ЗША. А потым падумала: «Чаго я нос павесіла? Ну, жыву ў Беларусі. Але хто мне перашкодзіць прымерыць маску іншаземкі? Англійскую мову ведаю добра, гавару амаль без акцэнта... Вырасла: я — Хана Джэферсан, прыехала сюды з самага Лос-Анжэлеса!..»

І дзяўчына пачала іграць. Хадзіла па сталічных вуліцах, знаё-

мілася з людзьмі: маўляў, я тут нічога не ведаю, нават мовы, дапамажыце.

— Хэлоу, хай. Привет... Вэа кэн ай тэйк э... такси? Я ехатъ...

— Айм... потерялась. Хэлп! Помощь!..

— Хау офэн ду зэ базис ран? Айм... нужно очень...

І спагадлівыя прахожыя дапамагалі, падказвалі, паказвалі...

Але хутка такая простая гульня надакучыла «беларускай іншаземцы», і яна прымерыла яшчэ і маску злодзея.

Пайшла ў начны клуб, пазнаёмілася там з хлопцам, патанцавала ды паскардзілася: прыехала з Амерыкі, а пераначаваць няма дзе. Дабрадзей адразу ж адгукнуўся і запрасіў яе да сябе... Рані-

цай ён недалчыўся дзесяці тысяч расійскіх рублёў, сямісот долараў і пашпарта.

А «іншаземка» тым часам ужо сядзела ў кавярні з новай знаёмай і напамілы бог прасіла расказаць, што гэта за краіна такая — Беларусь? Калі ж субседніца адлучылася на хвілінку, схпіла яе сумку, у якой ляжалі грошы, фотаапарат і дакументы, ды знікла...

Дзе цяпер гуляе беларуская Хана і ў каго просіць дапамогі, невядома. У адносінах да яе ўзбуджана крымінальная справа. І неўзабаве аферыстцы, відаць, давядзецца прымерыць яшчэ адну маску — асуджанай.

Наталля КУЛЬГАВАЯ.

Па матэрыялах Упраўлення
інфармацыі і грамадскіх сувязей
Міністэрства ўнутраных спраў.

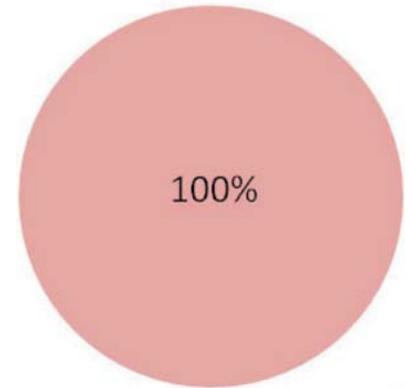
Інтэрнэт: жартуе

«ГРАФІЧНЫЯ» ПРЫКАЗКІ

У пятым нумары «Вожыка» мы ўжо расказвалі пра адметнасць мыслення праграмістаў і іх пачуццё гумару. Сёння мы прапануем вам разгадаць яшчэ пяць незвычайных табліц, што ператвараюцца ў прыказкі і прымаўкі.

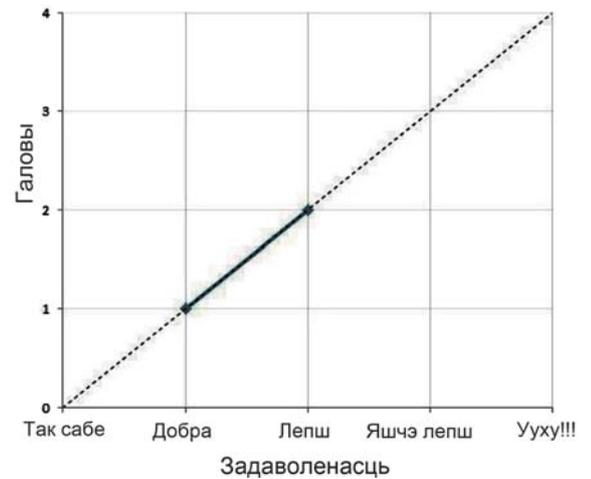
1. Падуладныя каханню ўзросты

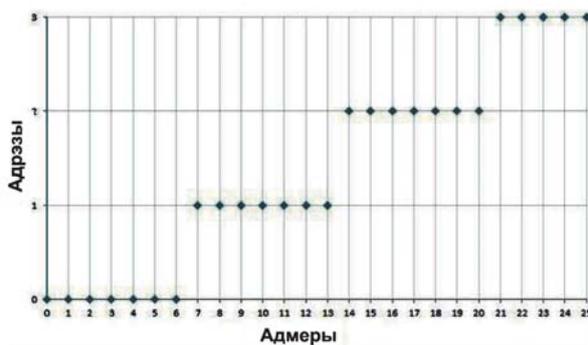
2. Каляндар ненадзейнага чалавека

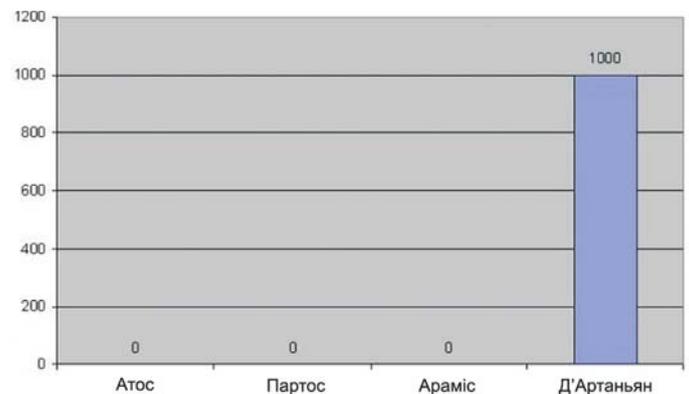
3. Нагода аб'яднацца

4. Вымяральны прынцып

5. Мушкецёрскае размеркаванне чарцей

1. Каханню падуладны ўсе ўзросты. 2. Сем пятніц на тыдні. 3. Адна галава добра, а дзве – лепш. 4. Сем разоў адмераі, адзін раз адрэж. 5. Тысяча чарцей!

Адказы:

Ўвесь свет...

ФОТА НА ЎСМІШКУ

Мяне шукаеш?

Цяжка сабаку без плоту...

Нарэшце выхадныя

— Мой урач сказаў, што я параноік. Цікава, каму яшчэ ён прагаварыўся?

- Табе падабаюцца поўныя жанчыны?
- Поўныя чаго?

— Я з задавальненнем пазмагаўся б з табой у інтэлектуальнай дуэлі. Але, бачу, ты без зброі...

Пасля расстання ён цэлымі днямі ляжаў на канапе і пачухваў разбітае сэрца.

Да пабачэння, сябры!

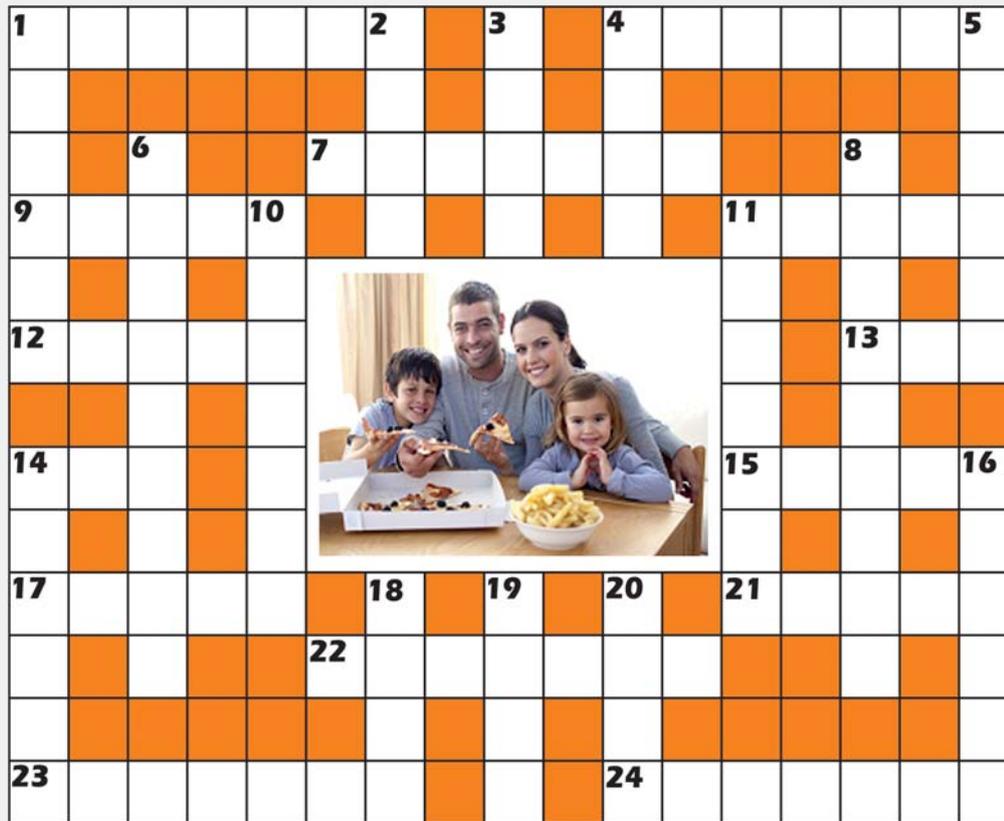
Адказы на крыжаванку «Гімн бульбе» (стар. 24)

Па гарызанталі: 1. Салатоп. 4. Гаршчок. 7. Успенне. 9. Абуза. 11. Слава. 12. Альяс. 13. Пуд. 14. Тля. 15. Кадук. 17. Спiрт. 21. Ранне. 22. Палоззе. 23. Расiнка. 24. Дранiкi.

Па вертыкалі: 1. Страва. 2. Пост. 3. Хлеб. 4. Гонi. 5. Караед. 6. Бульбянiк. 8. Гаспадыня. 10. Аксамiт. 11. Селькор. 14. Тостар. 16. Клецкi. 18. Каша. 19. Вочы. 20. Дзед.

Гімн бульбе

Крыжаванка

Па гарызанталі: 1. Той, хто займаецца вытопліваннем сала. 4. «Ой, гуляйце, прыхаджане, \\ ... бульбы варыцца. \\ Калі бульбы будзе мала – \\ Паранкі дабавіцца» (прыпеўка). 7. ... (26 жніўня) – цягні бульбу за карэнне (прыказка). 9. Непрыемныя абавязкі, лішні клопат, турбота. 11. «Беларускай бульбе ... \\ Ходзіць шумна з краю ў край...» (з верша В. Голуба). 12. Шматтадовая травяністая трапічная расліна з тоўстым прадаўгаватым калючым лісцем, якая выкарыстоўваецца ў медыцыне. 13. Адно зярнятка ... прыносіць (прыказка). 14. Дробнае насякомае, якое жывіцца сокамі раслін; злосны вораг бульбы. 15. Злы дух; чорт, д'ябал (разм.). 17. Алкагольная вадкасць, якая атрымліваецца ў тым ліку і з бульбы. 21. Тое, што і раніца. 22. Палазы саней.

плыве ў чыгунку» (з верша С. Законнікава). 10. Гатунак ранняй бульбы. 11. Сельскі карэспандэнт (скар.). 14. Электрычны прыбор для прыгатавання тостаў. 16. «І на Дзяды таксама ... елі...» (з верша Р. Барадзіліна). 18. «З бульбы мука, з бульбы ... \\ Прападзі ты, доля наша!» (з прыпеўкі да беларускай полькі). 19. Трыбух кажа годзе, а ... – яшчэ! (прыказка). 20. «Пасеяў ... грэчку, \\ Баба кажа: «Мак!..» (з беларускай народнай песні).

23. Гатунак сярэдняспелай бульбы. 24. «Трапіш да кабёціны рахманай – \\ Паспытаеш, друг мой дарагі, \\ ... са свежаю смятанай, \\ Бульбу, клёцкі, нават пірагі» (з верша П. Панчанкі).

Па вертыкалі: 1. «Наша ... – з квасам бульба...» (з верша М. Засіма). 2. Калі бульба ёсць, мужыку не... (прыказка). 3. «Пераеўся ... да крышкі, \\ Бульбы толькі як пасеяць...» (з верша Ф. Багушэвіча). 4. «Белыя ... бульбы, белыя косы дзяўчат...» (з верша У. Скарыніна). 5. Дробны жук, шкоднік лясоў. 6. Беларуская страва, прыгатаваная з варанай тоўчанай бульбы ў выглядзе галушак. 8. «Печаў усіх ... – \\ Бульба

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ,
г. Дзяржынск.

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда»

«Вожык» — грамадска-палітычны,
літаратурна-мастацкі часопіс

№ 9 (1512), 2014 год.

Выдаецца з ліпеня 1941 года.
Часопіс «Вожык» зарэгістраваны ў Міністэрстве інфармацыі РБ. Рэгістрацыйны № 520.

Заснавальнікі – Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, РВУ «Выдавецкі дом «Звязда».

Галоўны рэдактар
Юлія Францаўна ЗАРЭЦКАЯ.

Рэдакцыйная калегія:

Анатоль АКУШЭВІЧ, Сяргей ВОЛКАЎ,
Навум ГАЛЫПЯРОВІЧ, Мікола ПРГЕЛЬ,
Тамара ДАНИЛЮК, Валянціна ДУБОВА,
Юлія ЗАРЭЦКАЯ, Казімір КАМЕЙША,
Алег КАРПОВІЧ, Уладзімір МАТУСЕВІЧ,
Міхась ПАЗНЯКОЎ, Уладзімір САЛАМАХА,
Васіль ТКАЧОЎ.

Рэдакцыя:
Аляксандр КАРШАКЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара, мастацкі аддзел),
Наталія КУЛЬГАВАЯ (аддзел фельетонаў і пісьмаў),
Вераніка МАНДЗІК (аддзел літаратуры).

Рэдактар стылістычны Алена КАРП.
Камп'ютарная вёрстка
Святлана ТАРГОНСКАЯ.

Юрыдычны адрас: 220013, г. Мінск,
вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.

Адрас рэдакцыі:
220005, г. Мінск,
проспект Незалежнасці, 39.
E-mail: a-vojik@yandex.ru

Тэлефоны:
галоўнага рэдактара – 288-24-62,
намесніка галоўнага рэдактара,
аддзелаў фельетонаў і пісьмаў,
літаратуры, мастацкага – 284-84-52,
бухгалтэрыі – 287-18-81,
факс – 284-84-61.

Рукапісы не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца.
Перадрукоўваючы матэрыял, трэба абавязкова
спасылацца на «Вожык». Разглядаюцца рукапісы,
надрукаваныя на машынцы або набраныя

на камп'ютары. Аўтары публікацый нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў.
Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы, не падзяляючы пазіцыю і думку аўтараў.

Падпісана да друку 09.09.2014
Фармат 60x84 1/8. Афсетны друк.
Папера афсетная. Ум. друк. арк. 2,79.
Ул.-выд. арк. 3,33. Тыраж 1607 экз.
Заказ 2619.

Кошт нумара ў розніцу 16800 руб.

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

220013, Мінск,
проспект Незалежнасці, 79.
ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004 г.

© «Вожык», 2014